

Súd: Mestský súd Bratislava IV
Spisová značka: B5-42C/30/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1521203222
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Nemčeková PhD.
ECLI: ECLI:SK:MSBA4:2024:1521203222.9

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Mestský súd Bratislava IV, v konaní pred sudkyňou JUDr. Renátou Nemčekovou PhD., v právnej veci žalobkyne: W. X., O.. XX.XX.XXXX, V. X. X, V., zastúpená opatrovníkom: V. V., O.. XX.XX.XXXX, V. P. X, V., právne zastúpená: JUDr. Lucia Danišovičová, advokátka, so sídlom Drieňová 1/D, Bratislava, proti žalovaným: 1/ W. T., O.. XX.XX.XXXX, V. Z. XXXX/X, V., 2/ V. T., O.. XX.XX.XXXX, V. Z. XXXX/X, V., 3/ L. X., O.. XX.XX.XXXX, V. X. X,XXX XX V. právne zastúpení: Advokátska kancelária JUDr. Miroslav Repka, s.r.o., so sídlom Leškova 3A, 811 04 Bratislava o určenie vlastníckeho práva, takto

rozhodol:

I. Súd u r č u j e, že žalobkyňa W. X., E. U., O. XX.XX.XXXX a žalovaný v 3. rade L. X., E. X., O. XX.XX.XXXX sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území P., v obci BA-m.č. P., v okrese V. X., vedenej Okresným úradom v Bratislave, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX - bytu č. XX na X. p. vo vchode X. X v bytovom dome súpisné číslo XXXX a k nemu prislúchajúcemu podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti spoluvlastníckeho podielu XXXX/XXXXXX a na liste vlastníctva č. XXXX - spoluvlastníckeho podielu o veľkosti XXXX/XXXXXX k pozemkom registra C parcelné číslo XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 429 m² a parcelné číslo XXXX, zastavaná plocha a nádvorie o výmere 429 m².

II. Súd p r i z n á v a žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%, o výške ktorej rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

odôvodnenie:

1. Žalobkyňa sa žalobou podanou na Okresný súd Bratislava V, dňa 26.08.2021 domáhala určenia vlastníckeho práva s nasledovným petitom: žalobkyňa W. X., E. U., O. XX.XX.XXXX a žalovaný v 3. rade L. X., E. X., O. XX.XX.XXXX sú bezpodielovými spoluvlastníkmi nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území P., v obci BA-m.č. P., v okrese V. X., vedenej Okresným úradom v Bratislave, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX - bytu č. XX na X. p. vo vchode X. X v bytovom dome súpisné číslo XXXX a k nemu prislúchajúcemu podielu priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti spoluvlastníckeho podielu XXXX/XXXXXX.

2. Žalobu odôvodnila tým, že na návrh opatrovníčky V. V. rozhodol Okresný súd Bratislava V. uznesením č.k. 61P/119/2021-24 zo dňa 14.06.2021, právoplatným dňa 06.07.2021 tak, že žalobkyni ustanovil opatrovníka v osobe V. V. na zastupovanie pri podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa zákazu nakladania s nehnuteľnosťou, ako aj pri podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tejto žaloby. Na podklade predloženého uznesenia je tak opatrovníčka, dcéra žalobkyne, oprávnená podať žalobu v mene žalobkyne, svojej matky.

3. Dôvodom pre ustanovenie opatrovníka žalobkyni bolo / je reálne ohrozenie jej práv, keď žalobkyňa z dôvodu svojho dlhodobého a progredujúceho psychiatrického ochorenia nie je spôsobilá na právne úkony. Opatrovníčka podala na Okresný súd Bratislava V. návrh na obmedzenie spôsobilosti žalobkyne na právne úkony. Konanie je vedené pod č.k. 61Ps/7/2021, ku dňu podania žaloby ešte nie je ukončené. Uznesením č.k. 39C/57/2021-43 zo dňa 02.08.2021 súd zakázal žalovaným v 1., v 2. a v 3. rade akýmkoľvek spôsobom nakladať s (nižšie špecifikovanou) nehnuteľnosťou a zároveň uložil žalobkyni povinnosť podať proti všetkým žalovaným žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v lehote 30 dní od doručenia uznesenia.

4. Žalobkyňa a žalovaný v 3. rade sú manželia, spoločne obývajú nehnuteľnosť - byt č. XX na ul. X. X X. V.. Nehnuteľnosť sa nachádza v katastrálnom území P., v obci V., mestská časť P., v okrese V. X.. a je vedená Okresným úradom v Bratislave, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX ako byt č. XX na X. p. vo vchode X. X v bytovom dome súpisné číslo XXXX a k nemu prislúchajúci podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti spoluvlastníckeho podielu XXXX/XXXXXX. Uvedená nehnuteľnosť patrila v celosti do ich bezpodielového spoluvlastníctva manželov (v 1/1); byt nadobudli kúpou zo dňa 14.01.2004.

5. Aktuálne sú v katastri nehnuteľností ako vlastníci tejto nehnuteľnosti vedení žalobkyňa a žalovaný v 3. rade, ktorí sú vlastníckymi spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1, žalovaná v 1. rade ktorá je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1 a žalovaný v 2. rade ktorý je vlastníkom spoluvlastníckeho podielu o veľkosti 1. Žalovaná v 1. rade a žalovaný v 2. rade nadobudli vlastnícke právo k nehnuteľnosti od žalobkyne a žalovaného v 3. rade titulom darovacej zmluvy zavkladovanej pod V-4259/2021 zo dňa 08.04.2021.

6. Opatrovníčka žalobkyne má za to, že právny úkon darovacej zmluvy je z dôvodu nedostatku spôsobilosti žalobkyne na právne úkony neplatný.

7. Opatrovníčka uvádza, že žalobkyňa a žalovaný v 3. rade sú dlhodobo závislí od alkoholu. Z dôvodu alkoholizmu a pridružených ochorení súvisiacich s nadmerným užívaním alkoholu sú obaja na čiastočnom invalidnom dôchodku.

8. Žalobkyňa je z dôvodu následkov nadmerného užívania alkoholu približne od roku 2000 neschopná plnohodnotne uspokojovať svoje potreby. Je vedená v ambulancii psychiatra, neurológa a diabetológa. Jej zdravotný stav sa postupne zhoršoval - opatrovníčka žalobkyne nemá k dispozícii kompletnú zdravotnú dokumentáciu svojej matky, avšak z lekárskej správy jej psychiatra U.. Č. zo dňa 20.01.2016 vyplýva, že jej manžel / žalovaný v 3. rade verbalizuje, že „manželka koľkokrát nevie kde je,“ „dej sna si premietne do skutočnosti,“ „referuje problematické prejavy správania.“ Žalobkyňa bola opakovane hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení Univerzitnej nemocnice; z prepúšťacej správy Psychiatrického oddelenia UNB na Antolskej v Bratislave zo dňa 23.05.2019 je zrejme, že žalobkyňa trpí na diagnózu Wernickeho encefalopatiu, metabolickú alkoholovú (ochorenie mozgu súvisiace s alkoholizmom), diagnózu syndróm závislosti od alkoholu a inými, ide o osobnosť s organickými zmenami, udáva stavy zmätenosti, mnestickej a intelektové funkcie má organicky deteriorované (deteriorácia = úbytok intelektu, strata rozumových intelektových schopností), jej psychomotorické tempo je inhibované, allopsychicky zlyháva (allopsychicky = orientácia o čase, mieste, situácii). Diagnostický záver žalobkyne po prepustení z hospitalizácie znela „demencia bližšie neurčená, syndróm závislosti od alkoholu, Wernickeho encefalopatia“ a iné. Všeobecný lekár U.. L. D. u ktorej je žalobkyňa vedená, v správe zo dňa 23.03.2021 uvádza, že žalobkyňa trpí „demenciou ťažkého stupňa ethyltoxickej a metabolickej genézy s amentifomnými stavmi a Wernickeho encefalopatiou.“ U.. U. Z., psychiatricka v ktorej starostlivosti sa žalobkyňa nachádza, v správe zo dňa 09.06.2020 konštatuje, že „vzhľadom na výraznú poruchu pamäti a poškodenie exekutívnych kognitívnych funkcií pacientka nedokáže zhodnotiť význam svojich rozhodnutí, preto je vhodné zvážiť obmedzenie právnej spôsobilosti.“ Žalobkyňa je prevažne ležiacou, plienkovanou pacientkou, ktorá si vyžaduje 24 hodinovú opateru a starostlivosť. V komunikácii s opatrovníčkou spravidla nevie reagovať, má zásadné poruchy krátkodobej pamäte, opatrovníčku ako svoju dcéru síce rozpoznáva, nerozpoznáva však svojho vnuka, či manžela dcéry, spravidla nevie uviesť základné okolnosti týkajúce sa jej denného režimu, či jedla a čo robila, alebo kto bol v jej blízkosti, častokrát rozpráva scestne, nereaguje, alebo produkuje ilúzie. Máva obdobia kedy reaguje lepšie, vie sa orientovať, zo skúseností opatrovníčky z posledných rokov je však žalobkyňa jednoznačne neschopná

robiť právne úkony, ich zmyslu nerozumie, nie je schopná pochopiť ich dosah a spravidla urobí to o čo ju tretie osoby požiadajú.

9. V konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava V. vo veci obmedzenia spôsobilosti žalobkyne na právne úkony č.k. 61Ps/7/2021 bolo nariadené znalecké dokazovanie z odvetvia psychiatrie. Ustanovený znalec U.. X. P. vo svojom znaleckom posudku zo dňa 04.07.2021 č. X/XXXX zistil, že žalobkyňa jednoznačne trpí duševnou poruchou a to syndrómom závislosti od alkoholu, Wernickeho encephalopathiou (alkoholovou) s Korsakovovou demenciou a polyneuropatiou a poruchou hybnosti ethyltoxickou. Vyslovil, že ochorenie je trvalého rázu a je úplne iluzórne predpokladať zlepšenie zdravotného stavu žalobkyne. Vyslovil, že žalobkyňa v dôsledku svojho psychického stavu nie je vôbec schopná spravovať svoje záležitosti, nie je schopná samostatne robiť právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom. Vyslovil, že duševný stav žalobkyne si vyžaduje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v oblasti samostatne robiť právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, vystupovať pred štátnymi a správnymi orgánmi, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom, rozhodovať o svojej liečbe, zaobstaráť si svoje potreby a vybavovať si svoje záležitosti; tiež vyslovil, že nie je schopná nakladať s finančnými prostriedkami, keďže reálnu hodnotu peňazí nepozná a neuvedomuje.

10. Sama opatrovníčka ako dcéra žalobkyne, spolu so svojou sestrou G. X., taktiež dcérou žalobkyne dlhodobo vnímajú, že mentálna kapacita žalobkyne je nízka a jej kognitívne schopnosti mimoriadne oslabené. Doposiaľ však nevnímali potrebu riešiť obmedzenie spôsobilosti žalobkyne aj formálne; opierali sa o dôveru, že ich otec poskytuje matke primeranú starostlivosť.

11. Žalovaný v 3. rade je manželom žalobkyne a zároveň otcom opatrovníčky V. V.. Žalovanému v 3. rade je podľa lekárskej správy z hepatologickej ambulancie UNB U.. Y. zo dňa 25.09.2019 diagnostikovaný syndróm závislosti od alkoholu, alkoholová hepatitída, alkoholová choroba pečene v štádiu steatózy, opakovane prekonal epileptické záchvaty. Miera jeho závislosti od alkoholu bola podľa skúseností opatrovníčky zo spoločného života so svojimi rodičmi obdobná ako u žalobkyne, avšak nadmerné požívanie alkoholu nemalo na jeho intelektové schopnosti taký zásadný dosah ako na žalobkyňu. Jeho osobnosť je však taktiež zmenená a ovplyvnená užívaním alkoholu a ďalšími pridruženými ochoreniami. Má tiež zníženú mieru empatie, ako aj odhad svojich možností a schopností. Z dôvodu svojho nepriaznivého zdravotného stavu súvisiaceho najmä s cirhózou pečene si vyžaduje intenzívnu zdravotnú starostlivosť, v 02/2021 sa ošetrujúci lekár žalovaného v 3. rade pri komunikácii s opatrovníčkou vyjadril tak, že jeho zdravotný stav sa javí ako terminálne štádium.

12. Žalovaná v 1. rade je od roku 2017 osobným asistentom žalobkyne. Túto činnosť vykonáva žalovaná v 1. rade na základe zmluvy o výkone osobnej asistencie zo dňa 24.04.2017 podľa zák. č. 447/2008 Z.z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia a to z dôvodu, že žalobkyňa je klasifikovaná ako osoba odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby. Osobnú asistenciu poskytuje žalovaná v 1. rade žalobkyňi na 4 hodiny denne; osobným asistentom žalobkyne je na základe obdobnej zmluvy aj jej manžel - žalovaný v 3. rade.

13. Žalovaná v 1. rade poskytuje žalobkyňi asistenciu v jej byte na ul. X.. Žalovaná v 1. rade poskytuje žalobkyňi osobnú asistenciu s pomocou jej manžela - žalovaného v 2. rade. Opatrovníčka V. V. nemá vedomosť, či má žalovaný v 2. rade rovnako uzatvorenú zmluvu na poskytovanie osobnej asistencie v prospech žalobkyne; informácie ohľadne svojich rodičov však komunikuje prevažne so žalovaným v 2. rade.

14. Žalovaný v 3. rade bol v 02/2021 hospitalizovaný z dôvodu svojho zlého zdravotného stavu. Pri komunikácii opatrovníčky so žalovanými v 1. a 2. rade ohľadne zabezpečenia osobnej starostlivosti o jej matku po hospitalizácii jej otca, opatrovníčka zistila, že úroveň komunikácie žalovaných v 1. a 2. rade voči nej sa zmenila, mala výrazný charakter arogancie a verbálnej agresivity. Následne opatrovníčka zistila, že na liste vlastníctva vzťahujúcom sa k nehnuteľnosti - bytu č. XX patriacom do vlastníctva jej rodičov je vedená plomba. Žalovaný v 3. rade následne žalobkyňi uviedol, že nehnuteľnosť darovacou zmluvou previedli na svojich opatrovateľov - žalovaných v 1. a 2. rade s tým, že títo im prisľúbili možnosť dožitia v predmetnom byte.

15. Z LV č. XXXX opatrovníčka neskôr zistila, že žalovaní v 1. a 2. rade nadobudli darovacou zmluvou pod V-4259/2021 zo dňa 08.04.2021 od žalobkyne a žalovaného v 3. rade spoluvlastnícky podiel na nehnuteľnosti o veľkosti 1, a to bez toho, že by v časti C LV bolo vedené v prospech jej rodičov právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

16. Následne opatrovníčka zistila, že nehnuteľnosť v celosti (1/1) je prostredníctvom internetového portálu a realitnej kancelárie ponúkaná na predaj za kúpnu cenu 179.900 Eur. Podľa vyjadrenia žalovaného v 3. rade sa so svojimi opatrovateľmi - žalovanými v 1. a 2. rade dohodli, že si všetci štyria spoločne kúpia nehnuteľnosť kde budú spolu bývať a kde žalovaní v 1. a v 2. rade budú žalobkyňi a žalovanému v 3. rade poskytovať opateru až do ich dožitia. Uvedená nehnuteľnosť bola v ponuke realitnej kancelárie na internete zverejnená, resp. aktualizovaná ešte dňa 07.06.2021.

17. Opatrovníčka je presvedčená, že žalovaní v 1. a v 2. rade využili psychický stav jej matky, ktorá má zásadne znížené rozpoznávacie schopnosti a zároveň zneužili oslabené postavenie žalovaného v 3. rade, keď ho presvedčili, že oni ako opatrovatelia sa o nich postarajú, za ktorým účelom na nich žalobkyňa a žalovaný v 3. rade previedli spoluvlastnícky podiel na svojom byte a zároveň majú (resp. dlhodobo mali) preukázateľne v úmysle svoj zostávajúci spoluvlastnícky podiel previesť na tretie osoby.

18. Zo znaleckého posudku U.. X. P. je zrejmé, že nepriaznivý zdravotný stav majúci dosah na psychickú spôsobilosť je u žalobkyne už dlhodobo. Je nemožné, aby si nedostatok mentálnej kapacity prejavujúci sa až v nedostatku spôsobilosti na právne úkony žalovaní - ako opatrovatelia žalobkyne - nevšimli. V znaleckom posudku je obsiahnutý výpis z lekárskeho nálezu zo dňa 09.06.2020 (str. 8 posudku) podľa ktorého priamo opatrovatelia uvádzajú, že (žalobkyňa) „z minulosti si veci pamätá, nové ale neudrží v pamäti nič, ani že sa najedla, nepozná svoj byt, má stavy nepokoja a zmätenosti keď sa zobudí, ale mierneho charakteru, dá sa usmerniť.“ Napriek uvedenému žalovaní v 1. a v 2. rade uzatvorili so žalobkyňou v 04/2021 darovaciu zmluvu. Z uvedeného konania žalovaných v 1. a v 2. rade je celkom zrejmé, že konali účelovo, vo svoj majetkový prospech a na značnú škodu majetku žalobkyne.

19. Žalobkyňa nebola na otázky opatrovníčky, svojej dcéry, schopná vysvetliť z akého dôvodu previedla darovacou zmluvou polovicu svojej nehnuteľnosti na tretie osoby a akým spôsobom majú byť po prevode nehnuteľnosti zabezpečené jej bytové potreby. Na výslovnú otázku opatrovateľky žalobkyňa uviedla, že byt previesť nechcela, ako však už bolo uvedené vyššie, žalobkyňa nie je schopná posúdiť obsah svojich výpovedí.

20. Opatrovníčke neprislúcha hodnotiť úmysel svojich rodičov prevádzať majetok v ich vlastníctve na tretie osoby, avšak uvádza, že žalobkyňa a žalovaný v 3. rade nemajú žiaden racionálny dôvod na prevod svojho majetku na tretie osoby, a už vôbec nie bezodplatne. Žalobkyňa a žalovaní v 3. rade sú vlastníkami predmetného bytu od roku 2004, predstavuje ich domov najmenej od roku 1990 keď boli ešte družstevnými nájomcami tohto bytu, ich doterajšie vyjadrenia neindikujú, že by mohli radikálnu zmenu bydliska a svojho doterajšieho prostredia vnímať ako pre nich prospešnú.

21. Ako žalobkyňa, tak aj žalovaný v 3. rade potrebujú pomoc pri obstarávaní svojich základných životných potrieb. Žiaden z nich nemá žiadne iné nehnuteľnosti a ani iné materiálne zabezpečenie, ktoré by im umožnilo uspokojovať svoje bytové potreby v prípade ak sa ústne sľuby ich opatrovateľov - žalovaných v 1. a v 2. rade nenaplnia. Žalovaná v 1. rade a žalovaný v 2. rade vykonávajú pre žalobkyňu fyzické opatrovníctvo profesionálne, teda na základe zmluvy a za odplatu. Nie je dôvodné očakávať, že opatrovníctvo žalobkyne vykonávajú z dobrej vôle, či nezištne, preto nemožno ani predpokladať, že by plánovali fyzické opatrovníctvo o žalobkyňu do budúcnosti vykonávať nad rámec svojich zmluvných povinností, či bez toho, že by ich k tomu zaväzovala zmluva. Pre žalobkyňu však strata vlastníckeho práva k nehnuteľnosti znamená výrazné oslabenie možnosti financovať obstaranie jej základných životných potrieb, ktoré - ako sa javí - je potrebné zabezpečovať v špecializovanom zariadení poskytujúcom 24 hodinovú starostlivosť.

22. Znalecký posudok U.. X. P. vypracovaný ku dňu 04.07.2021 jednoznačne konštatuje závažné psychiatrické ochorenia žalobkyne majúce vplyv na jej neschopnosť vykonávať právne úkony. Znalecký posudok konštatuje, že tieto psychiatrické ochorenia sú u žalobkyne už dlhodobo - z výpisu zdravotnej dokumentácie žalobkyne uvedeného v znaleckom posudku vyplýva, že už v roku 2015 bola žalobkyňi diagnostikovaná ťažká alkoholická encefalopatia s demenciou. Opatrovníčka nemá vedomosť kedy

presne došlo k uzatvoreniu darovacej zmluvy medzi žalobkyňou a žalovaným v 3. rade ako darcami a žalovanými v 1. a v 2. rade ako obdarovanými, z vyjadrenia žalovaného v 3. rade však usúdila, že k uzatvoreniu došlo bezprostredne pred podaním návrhu na vklad. V takomto prípade je však presvedčená, že žalobkyňa uzatvárala darovaciu zmluvu v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento úkon neschopnou - uvedené vyplýva nielen zo znaleckého posudku ale aj z jej vlastného pozorovania svojej matky.

23. Opatrovníčka navrhuje, aby súd po prejudiciálnom posúdení, že darovacia zmluva zavkladovaná pod V-4259/2021 zo dňa 08.04.2021 ktorej predmetom je spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 k nehnuteľnosti, je neplatná, určil (ust. § 137 písm. c) CSP), že jej vlastníkom je aj naďalej žalobkyňa. Na podklade neplatnej scudzovacej zmluvy nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva zo žalobkyne na žalovaných v 1. a v 2. rade.

24. Svoj naliehavý právny záujem na určení, že je vlastníkom nehnuteľnosti (ust. § 137 písm. c) CSP) odôvodňuje žalobkyňa tým, že v evidencii nehnuteľností nie je vedená ako vlastníčka predmetnej nehnuteľnosti, resp. spoluvlastníckeho podielu na nehnuteľnosti, ale na jej mieste sú evidované tretie osoby - žalovaní v 1. a v 2. rade. Rozpor medzi právnym a evidovaným stavom ju stavia do stavu právnej neistoty ohľadne jej vlastníckeho práva, keď bez príslušného rozhodnutia nedôjde v katastri nehnuteľností k obnoveniu zápisu jej vlastníckeho práva. Obdobne ZSP 48/2004: „Ak je žalovaný zapísaný v katastri nehnuteľností ako vlastník spornej nehnuteľnosti, žalobca má naliehavý právny záujem na určení svojho vlastníckeho práva, lebo len také súdne rozhodnutie môže byť aj podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností.“

25. Žalovaní v 1. až 3. rade sa prostredníctvom svojho právneho zástupcu k žalobe vyjadrili tak, že podanú žalobu považujú za nedôvodnú a žiadali ju v celom rozsahu zamietnuť. Uviedli, že väčšina tvrdení uvedených v žalobe sú skreslené, nepravdivé a nie sú preukázané dôkazmi, mnohé tvrdenia uvedené v žalobe sú zveličené a vykresľujú uvedené osoby v negatívnom obraze. Právna úprava právnych úkonov je obsiahnutá v ust. § 34 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v platnom znení (ďalej len „OZ“). Podľa ust. § 37 ods. 1 OZ Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný. Podľa ust. § 38 ods. 1 OZ Neplatný je právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony. Podľa ust. § 38 ods. 2 OZ Takisto je neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Podľa ust. § 39 OZ Neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom. Podľa ust. § 40 OZ ods. 1 Ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje zákon alebo dohoda účastníkov, je neplatný. Podľa ust. § 40 OZ ods. 3 Písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou. Dovoľujú si najmä tvrdiť, berúc do úvahy všetky skutkové okolnosti daného prípadu, a to v jednotlivostiach ako aj vo vzájomných súvislostiach, že vyššie citované ustanovenia neboli porušené. Darovacia zmluva bola uzavretá dňa 05.02.2021 na notárskom úrade L.. P. M., P., notár. Darkyňa W. X. podpísala darovaciu zmluvu slobodne a vážne, dobrovoľne, z vlastnej vôle, v prítomnosti zamestnanca povereného notárom - pani C. N. - na notárskom úrade, pričom pred podpisom zmluvy odpovedala na otázky, ktoré jej boli položené. Darkyňa tak bez pochyb konala v tzv. jasnom okamihu (lucida intervalla), kedy vedela a bola si plne vedomá toho, čo uzatvára, čomu nasvedčuje aj úradné osvedčenie jej podpisu. W. X. bola dňa 05.02.2021 spôsobilá na právne úkony, ku tomuto dňu nebolo súdom rozhodnuté o obmedzení spôsobilosti W. X. na právne úkony. W. X. bola dňa 05.02.2021 spôsobilá a vedomá si konania, teda právneho úkonu, ktorý uzavrela, vedela, akú zmluvu podpisuje, podstatu a obsah podpísanej zmluvy.

26. Navyše Darovacia zmluva bola uzatvorená dňa 05.02.2021 medzi na jednej strane manželmi, bezpodielovými spoluvlastníkmi, W. X. a L. X. ako darcami, na druhej strane ako obdarovanými W. T. a V. T.. Následne, o pár mesiacov neskôr bola podaná na Okresný súd Bratislava V žaloba o určenie vlastníckeho práva zo dňa 26.08.2021, pričom v žalobe je ako žalobkyňa uvedená W. X., jedna z darcov podľa darovacej zmluvy, v zastúpení opatrovníkom: V. V., E.. X., čiže dcéry, v právnom zastúpení L.. G. Y., advokátka. V žalobe sú ako žalovaní uvedení jednak manžel žalobkyne L. X., druhý z darcov podľa darovacej zmluvy, jednak obdarovaní W. T. a V. T.. Žalobcom podľa žaloby teda nie je L. X., jeden z dvoch bezpodielových spoluvlastníkov a jeden z darcov, ktorý je žalovaným, žalobkyňou je iba W. X., jedna z dvoch bezpodielových spoluvlastníkov. Nie je tak naplnený ani formálny predpoklad aktívnej legitímácie žalobcu pri určení neplatnosti zmluvy. Obmedzenie spôsobilosti pôsobí konštitutívne a má

vždy účinky odo dňa právoplatnosti rozhodnutia. V čase uzavretia darovacej zmluvy bola žalobkyňa plne právne spôsobilá túto zmluvu uzavrieť.

27. Súd v konaní vykonal dokazovanie výsluchom opatrovníčky žalobkyne, žalovaného v 3. rade, svedka U.. X. P.Á. a listinnými dôkazmi založenými v spise, a to

- Uznesením Okresného súdu Bratislava V. č.k. 61P/119/2021-24 zo dňa 14.06.2021 právoplatným dňa 06.07.2021,
- Uznesením Okresného súdu Bratislava V. č.k. 39C/57/2021-43 zo dňa 02.08.2021
- Listom Vlastníctva č. XXXX
- darovacou zmluvou zavkladovanou pod V-4259/2021 zo dňa 08.04.2021,
- lekárskou správou U.. Č. zo dňa 20.01.2016,
- prepúšťacou správou zo psychiatrického oddelenia UNB zo dňa 23.05.2019,
- správou U.. L. D. zo dňa 23.03.2021,
- lekárska správa U.. U. zo dňa 09.06.2020,
- znalecký posudok U.. X. P. č. 9/2021,
- lekárskou správou U.. Y. zo dňa 25.09.2019,
- zmluvou o osobnej asistencii T. zo dňa 24.04.2017,
- zmluvou o osobnej asistencii pána X. zo dňa 01.07.2018,
- inzerátom z bazos.sk zo dňa 14.04.2021, zo dňa 07.06.2021, 10.06.2021
- inzerát z LIVEREAL, s.r.o.,
- rozhodnutie KS Trnava sp. zn. 13CoPs/2/2023-263 zo dňa 29.11.2023
- LV č. XXXX

28. Opatrovníčka žalobkyne na pojednávaní uviedla, že sa v plnom rozsahu pridržiava písomne podanej žaloby ako i dôvodov v nej uvedených. Jej rodičia mali problémy s alkoholom. Mama mala už od roku 2004 demenciu, začali jej zlyhávať orgány a prišlo k jej zlyhaniu jej pamäte. Vôbec nemôže byť sama, potrebujem 24hodinovú starostlivosť. Mala iba 3 Eurá v peňaženke, pohybuje sa iba po známych miestach, akonáhle vidí nejakú novú osobu, zapamätá si ju iba na minútu a potom už neviem o koho ide. Je sklamaná z celého tohto, čo sa udialo, otec im zatrhol akékoľvek kontakty s matkou, nemôžu ju navštevovať, doteraz nevidela svoje vnúčatá. Otec sa nevie postarať o jej majetok, keby došlo k skratu a mama by musela byť umiestená v Domove sociálnych služieb, jej byt je jej jediným majetkom. Otec s mamou si brali pôžičky najskôr vo VUB, potom v Poštovej banke, bolo to výške asi 30.000 Eur, nevie načo tie peniaze použili, lebo keď bola naposledy v byte, nebolo vidieť, že by boli použité v byte. Stávalo sa, že keď mala mama opatrovnícky otec im požičiaval peniaze a taktiež vie, že požičal peniaze aj súčasným opatrovníkom, žalovaným v 2. a 3. rade. Otec doposiaľ nechce, aby sa s mamou vídali. Chce spomenúť ešte jednu bolestivú situáciu. Pred smrťou jej babky, maminej mamy. Táto sa s jej mamou ešte chcela vidieť, ale nebolo jej to umožnené zo strany žalovaných a jej babka musela zomrieť bez toho, aby jej mamu ešte videla. (babka bola človek, s ktorým ako deti trávili veľa času, pretože ich rodičia obaja holdovali alkoholu) takisto odignorovali babkin pohreb. Nikto so žalovaných neprišiel, neprišla ani mama. Je pre ňu nepochopiteľné to, že mamu dokážu obliecť a pripraviť na návštevu právnicka, notára, do banky, povedia jej, čo má robiť, kde má čo podpísať, ale nie sú schopní a ochotní prísť na pohreb jej mamy. Všetci žalovaní vedia v akom stave je mama, taktiež je to zachytené v lekárskech správach, že mama nevie, čo jedla, chce ísť pre brata na vlak, pre deti do školy. Ja som presvedčená o tom, že keď sa niečo stane jej otcovi, žalovaní 1 a 2 sa o neho nepostarajú, bude sa musieť o neho postarať ona. Keď telefonovala so žalovaným 2, i napriek tomu, že je opatrovníkom jej matky, povedal jej, že sa o ňu bude starať iba 4,5 hodín a potom mu UPSVAR poradil, aby zamkol byt a nechal mamu v byte. Ich rodičia pili odvtedy, čo si pamätá od jej útleho detstva. Mama pila aj vtedy, keď čakala mladšiu sestru. Doma už ako deti riešili, či pili dnes alebo budú piť zajtra. Toto sa niesla celým ich detstvom. Keby mala záznam zo záchranky a z pohotovosti, to by preukázalo ako často ju navštevovali a s akými problémami, napr. kedy sa pobili, kedy tam bola mama, kedy tam bol otec. Dva roky dozadu bol otec hospitalizovaný v nemocnici na hepatologickom oddelení, pričom si mysleli, že už je koniec. Ďalej mal zlomenú ruku, dva epileptické záchvaty a to sú len udalosti z dvoch posledných rokov.

29. Na to, že rodičia darovali polovicu bytu žalovaným 1 a 2 prišla náhodou, bolo to v období, keď otec bol hospitalizovaný a žalovaný 2 jej zavolať, aby nastúpila do služby (tzn. že sa mala ísť postarať o jej mamu) a vtedy našla v byte otcov závet. Na to si uvedomila, že sa dejú nejaké veci a pozrela si kataster nehnuteľnosti, kde už bola plomba. To že našla závet, to vyplynulo z toho, že tieto veci robila od malička, vždy pozerala, či si zobrali nejakú pôžičku, aby vedela, čo má čakať. Tieto pôžičky oni brali nonstop.

30. Právny zástupca žalovaných na pojednávani uviedol, že mnoho, z týchto skutočností, ktoré uvádzala žalobkyňa sú vytrhnuté z kontextu a plne tomu rozumie, že mohla mať aj so sestrou veľmi náročné detstvo, avšak úlohou súdu a najmä v tomto konaní nie je poskytnutie akéhosi zadosťučinenia. Čo sa týka predmetu konania, podstatnou okolnosťou predmetu veci je kontext, spôsob, forma a obsah uzavretej darovacej zmluvy, ktorá áno, tak ako povedala žalobkyňa bola vyjadrením určitej formy vďaky prejavenej žalovaným 1 a 2 za starostlivosť o manželov X. v období, kedy dcéry a o rodičov nejavili žiadny záujem. Osobne nerozumie, čo je vlastne motívom a voľou žalobkyne v tomto konaní. Pravdepodobne sa jedná o majetok, ktorý ma pre prípad smrti zostať v mase dedičstva a rovnako nerozumie, prečo sa žalobkyňa bez ospravedlnenie a bez ospravedlnenie právnej zástupkyne nedostavila na pojednávanie o obmedzenie na právne úkony u L.. F., ktorá mimoriadne odborne a slušne vyslúchala aj samotnú pani X. a pána X. a dospela rovnako k názoru, že nevhodnejšou osobou pre opatrovanie pani X. je jej manžel, čo teda vyjadrila aj pani X. a kde súd nemal najmenej pochybnosti o schopnosti a spôsobilosti X. sa starať o svoju manželku v domácom prostredí. Opäť je to zhodné s tvrdeniami žalobkyne, ktorá povedala, že je rada, že sa otec o matku stará, že jej najlepšie doma s otcom, a že som otcovi verila. On nastúpil do tohto konania až po prvom pojednávani, hoci s klientmi rieši túto záležitosť už dva roky, nakoľko sú to mimoriadne finančne náročné záležitosti a vôbec nerozumie tomu, že za obdobie dvoch rokov neboli kontaktovaní ani zo strany právnej zástupkyne ani zo strany žalobkyne o vyriešenie tejto situácie. Žalovaný 1, 2, 3 sú ochotní kedykoľvek sa stretnúť v pani V. a to predovšetkým na jeden konkrétny prospech a účel vo veci a to vyriešiť finančnú otázku a otázku bývania pani X. a pána X. tak, aby to finančne uniesli, aby im mohla byť poskytnutá bezproblémová pomoc od asistentov a k tomu aj smerovala aj snaha manželov X. a už aj nových vlastníkov manželov T. k prípadnému predaju predmetného bytu, zabezpečeniu menšieho bytu v blízkosti bydliska opatrovníkov a vyplatenie prípadných dlhov a pôžičiek tak, aby pani manželka X., v rámci svojich dôchodkov s pomocou osobnej asistencie mohli bezproblémovo dožiť.

31. Žalovaný 3 vo svojej výpovedi uviedol, že darovaciu zmluvu uzatvorili on a jeho manželka z dôvodu, že časom zistili, že ich dcéry nie sú schopné a ani ochotné sa o nich postarať a vtedy bol nútený vyhľadať notársky úrad a tam sa to spísalo. Manželka bola vtedy svojprávna, čiže vtedy ešte nebola zbavená svojprávnosti. Rozhodli sa darovať polovicu bytu manželom T. z toho dôvodu, že boli ochotní sa o nich postarať, starali sa o nich už od roku 2014. Rozhodli sa, aby to bolo spravodlivé 1 bytu jednej dcére, druhú 1 bytu druhej dcére, 1 p. T. a 1 p. T.. Jeho manželke dala notárka isté otázky, na ktoré ona odpovedala a potom tú notársku zmluvu podpísala. Ešte by chcel upriamiť pozornosť na to, že žalovaný 2/ je synovec jeho manželky a teda aj jeho. On s manželkou chceli ten byt predať a presťahovať sa bližšie k žalovaným 1/ a 2/, ten byt je nadrozmerný pre nich dvoch a je ďaleko od žalovaných 1 a 2. Je situovaný na terase a je to pre neho problém, pretože má problémy s chôdzou a musí zísť po dva rady po 10 schodov. Taktiež je vysoké nájomné v byte, im dvom by stačil jeden a pol izbový ale dvojizbový byt. Rozsudkom OS BA V. bol ustanovený ako najbližšia rodina za opatrovníka, tento rozsudok ešte nie je právoplatný, v súčasnosti je na KS a on mám zablokovaný aj byt aj dôchodok manželky, pretože manželkin dôchodok chodí na Miestny úrad Petržalka na transparentný účet. Celú domácnosť to znamená stravovanie, hygienické pomôcky, lieky, ošatenie ťahá iba z jeho dôchodku a z príjmu osobnej asistencie, ktorý mám vo výške 650 Eur mesačne. Čo sa týka zdravotného stavu žalobkyne táto potrebuje starostlivosť 24 hod. denne, pomáha jej z hygienou, sprchovaním, umývaním, prezliekaním, upratuje byt a s týmto mu pomáhajú aj žalovaný 1 a 2, ďalej jej zabezpečuje aj lieky, lebo sama si to nevie vybaviť. Psychický stav je taký, že keď je všetko v poriadku, vie sa sústrediť na veci. Niekedy sa stane, že zabudne, to jej musí pripomenúť a ten stav je prakticky nemenný a trvá už od roku 2014. Chodia raz za rok na kontrolu k psychiatričke a ďalej chodia k diabetologičke. Má svetlé chvíle, takúto svetlú chvíľu mala aj vtedy, keď boli u notára podpisovať darovaciu zmluvu, musí jej všetko vysvetliť a vtedy spolupracuje.

32. Svedok U.. X. P.-psychiater na pojednávani uviedol, že psychický stav opísal a vyhodnotil v ZP. Mal neobvykle veľa lekárskeho správ a samozrejme osobne ju vyšetřil. Stručne povedané má pani X. narušený kontakt s objektívnou realitou, potrebuje 24h starostlivosť. Podľa jeho poznatkov, ktoré zistil z vyšetření a zo zbieraní informácií od dcér, manžela zistil, že ľudia v okolí pani X. sa nevedeli dohodnúť ako tú 24h starostlivosť zabezpečiť. Nechce do toho miešať humánnu stránku ako lekár, ale ten spor ako on vidí, je v oblasti majetkov a financií, nevie aký bol predchádzajúci život pani X. a rodinné pomery, viem si predstaviť, keď ona veľa pila a bola závislá na alkohole, asi tam vznikali problémy medzi matkou a dcérami, ako pristúpiť k osobe, ktorá je v debakli. Žalobkyňa nie je schopná riešiť veci, ktoré

majú dlhodobý dosah ako napr. účet v banke, uzavrieť zmluvu, urobiť plán nejakej činnosti, organizovať úpravu bytu určite nie. Korsakovova demencia predstavuje zvláštnu chorobnú jednotku, ktorá vzniká po dlhodobej konzumácii veľkého množstva alkoholu, je tam veľa príznakov ako poruchy pamäti, keby sme rozobrali obraz pamäť, pamäť je najviac preskúmaná a nie je stále dokončená. Ona napr. v jednej chvíli poznala manžela a v druhej chvíli už si to nepamätala. Práve tu je priestor, že niektorí sa dajú ovplyvniť. Ale to môže byť chvíľkové, teraz sa dohodneme na niečom a za pár minút to už neplatí. Tu je priestor, že kto chce a tomu rozumie to môže sugestívne ovplyvniť. Je to vážna ťažká porucha kognitívnych funkcií, napr. človek vie, že sa obeduje, že treba ohriať jedlo, ale nevie si napr. uvariť čaj. Tie pamäťové stopy sa nespoja s reálnou činnosťou. Toto platí aj pre pani X., pretože prvý záznam v jej lekárskej správe bol už v roku 2004, kde bola uvedená korsakovova demencia. Prvý záznam je od roku 2004 od U.. U. a nasledujú 10tky ďalších záznamov, kde je to potvrdené (málo kedy má toľko lekárskech záznamom k jednému pacientovi).

33. Na základe takto vykonaného dokazovania súd zistil tento skutkový stav:

34. Okresný súd Bratislava V, uznesením č.k. 61P/119/2021-24 zo dňa 14.06.2021, právoplatným dňa 06.07.2021, ustanovil žalobkyni W. X., rod. U., opatrovníka a to V. V., na zastupovanie pri podaní návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia týkajúceho sa zákazu nakladania s nehnuteľnosťou, ako aj pri podaní žaloby o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá je predmetom tejto žaloby.

35. Opatrovníčka žalobkyne podala na Okresný súd Bratislava V. návrh vo vec obmedzenia spôsobilosti žalobkyne na právne úkony. Konanie bolo vedené pod na OS BA V, pod sp. zn. 61Ps/7/2021 a dňa 17.05.2022 bolo rozhodnuté rozsudkom ktorým súd obmedzil žalobkyňu W. X. v spôsobilosti na právne úkony.

36. Uznesením č.k. 39C/57/2021-43 zo dňa 02.08.2021 súd zakázal žalovaným v 1., v 2. a v 3. rade akýmkoľvek spôsobom nakladať s predmetnou nehnuteľnosťou a zároveň uložil žalobkyni povinnosť podať proti všetkým žalovaným žalobu o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti v lehote 30 dní od doručenia uznesenia.

37. Žalobkyňa je evidovaná a vedená v ambulancii psychiatra, neurológa a diabetológa.

38. Z lekárskej správy U.. U. Č. - psychiatra, zo dňa 20.01.2016 vyplýva, že jej manžel (žalovaný v 3. rade verbalizuje, že manželka koľkokrát nevie kde je, dej sna si premietne do skutočnosti, napr. raz stála na polovičku oblečená a chcela ísť do práce, resp. von, z toho čo on hovorí, si niečo pamätá a niečo nie, má napätosť, niekedy zádumčivosť (č.l. 15-16).

39. Súd mal preukázané, z prepúšťacej správy Psychiatrického oddelenia UNB na Antolskej v Bratislave vypracovanej dňa 23.05.2019, že žalobkyňa trpí na diagnózu demenciu (bližšie neurčenú), Wernickeho encefalopatiu, metabolickú alkoholovú (ochorenie mozgu súvisiace s alkoholizmom), diagnózu syndróm závislosti od alkoholu, hepatopatiu charakteru steatózy, a inými, ide o osobnosť s organickými zmenami, udáva stavy zmätenosti, mnesticke a intelektové funkcie má organicky deteriorované (deteriorácia = úbytok intelektu, strata rozumových intelektových schopností), jej psychomotorické tempo je inhibované, allopsychicky zlyháva (allopsychicky = orientácia o čase, mieste, situácii). Diagnostický záver žalobkyne po prepustení z hospitalizácie znela „demencia bližšie neurčená, syndróm závislosti od alkoholu, Wernickeho encefalopatia“ a iné (č.l. 16).

40. Všeobecná lekárka pre dospelých u ktorej je žalobkyňa vedená ako pacientka, U.. L. D., v správe zo dňa 23.03.2021 uvádza, že žalobkyňa trpí: demenciou ťažkého stupňa ethyltoxickej a metabolickej genézy s amentiformnými stavmi a Wernickeho encefalopatiou, syndrómom závislosti od alkoholu, chronickou autoimúnnou tyreoidídou, polyneuropathiou dolných končatín vs diabet (č.l. 17).

XX. U.. Z. U., psychiatricka v ktorej starostlivosti a liečbe sa žalobkyňa nachádza, v správe zo dňa 09.06.2020 konštatuje, že vzhľadom na výraznú poruchu pamäti a poškodenie exekutívnych kognitívnych funkcií pacientka nedokáže zhodnotiť význam svojich rozhodnutí, preto je vhodné zvážiť obmedzenie právnej spôsobilosti. Ďalej lekárka uvádza, že pacientka vyžaduje 24 hodinovú opatrovateľskú starostlivosť, trpí na závažné psychiatrické ochorenie Korsakovovu demenciu- s chronickým progredujúcim priebehom. (č.l. 17).

42. Zo znaleckého psychiatrického posudku číslo 9/2021, vo veci žalobkyne vypracovaného U.. X. P.Á. - znalcom z odboru psychiatria, na účely súdneho konania vedeného na OS BA V, pod sp, zn. 61Ps/7/2021, vo veci obmedzenia spôsobilosti žalobkyne na právne úkony bolo nariadené znalecké dokazovanie z odvetvia psychiatrie. Ustanovený znalec U.. X. P. vo svojom znaleckom posudku zo dňa 04.07.2021 zistil, že žalobkyňa jednoznačne trpí duševnou poruchou a to syndrómom závislosti od alkoholu, Wernickeho encephalopathiou (alkoholovou) s Korsakovovou demenciou a polyneuropatiou a poruchou hybnosti ethyltoxickou. Zo znaleckého posudku vyplýva, že ochorenie je trvalého rázu a je úplne iluzórne predpokladať zlepšenie zdravotného stavu žalobkyne. Vyslovil, že žalobkyňa v dôsledku svojho psychického stavu nie je vôbec schopná spravovať svoje záležitosti, nie je schopná samostatne robiť právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom. Vyslovil, že duševný stav žalobkyne si vyžaduje obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v oblasti samostatne robiť právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, vystupovať pred štátnymi a správnymi orgánmi, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom, rozhodovať o svojej liečbe, zaobštaráť si svoje potreby a vybavovať si svoje záležitosti; tiež vyslovil, že nie je schopná nakladať s finančnými prostriedkami, keďže reálnu hodnotu peňazí nepozná a neuvedomuje.

43. Na základe darovacej zmluvy uzatvorenej podľa ustanovenia §628 a nasl. v spojení s ustanovením § 151n a nasl. Občianskeho zákonníka, ktorú uzatvorili žalobkyňa a žalovaný v 3 rade, ako darcovia so žalovanými v 1 a 2 rade, ako obdarovanými, predmetom ktorej bolo darovanie spoluvlastníckeho podielu 1 - ica na nehnuteľnosti t.j, predmetu daru obdarovaným nasledovne: obdarovaný 1 (žalovaný v 1 rade) nadobudne spoluvlastnícky podiel 1 -ina a obdarovaný 2 (žalovaný v 2 rade) nadobudne spoluvlastnícky podiel 1- ina na nehnuteľnosti. Darcovia ostávajú ako bezpodieloví spoluvlastníci v podiele 1- ica. Predmetom daru je 1 na nehnuteľnosti nachádzajúcej sa v katastrálnom území P., v obci V., mestská časť P., v okrese V. X., a je vedená Okresným úradom v Bratislave, katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX ako byt č. XX na X. p. vo vchode X. X, v bytovom dome súpisné číslo XXXX a k nemu prislúchajúci podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti spoluvlastníckeho podielu XXXX/XXXXXXX, na spoločných častiach, spoločných zariadeniach a na príslušenstve bytového domu, na liste vlastníctva č.XXXX vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom, okres: V. X., obec BA-m.č. P., katastrálne územie: P., a to: spoluvlastnícky podiel o veľkosti XXXX/XXXXXXX na pozemku parcely registra „C“, na pozemku parc. č. XXXX zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 429 m² a na pozemku parc. č. XXXX, zastavaná plocha a nádvorie vo výmere 429 m².

44. Súd zistil, že na liste vlastníctva č. XXXX, vedenom Okresným úradom Bratislava, katastrálnym odborom okres: V. X., obec BA- m.č. P., katastrálne územie P.Ž., je zapísaný byt č. XX na X. poschodí, vo vchode X.Á. X v bytovom dome súpisné číslo XXXX, ktorý stojí na pozemkoch parc. reg.“C“ parcelné číslo XXXX a XXXX, a k nemu prislúchajúci podiel priestoru na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a na príslušenstve o veľkosti spoluvlastníckeho podielu XXXX/XXXXXXX. Uvedená nehnuteľnosť patrí do vlastníctva L. X. E.. X. a W.O. X. E.. U. o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1, W. T. E.. T. o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 a V. T. E.. T. o veľkosti spoluvlastníckeho podielu 1 (č.l. 15).

45. Podľa § 80 písm. c) OSP návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem.

46. Žalobkyňa v zastúpení opatrovatelkou sa žalobou domáha, aby tunajší súd určil, že je vlastníčkou nehnuteľnosti (bytu č.XX na X. poschodí bytového domu, vo vchode X. X, súpisné číslo XXXX a k nemu prislúchajúcemu podielu na spoločných častiach a spoločných zariadeniach domu a príslušenstve o veľkosti spoluvlastníckeho podielu XXXX/XXXXXXX), spolu so svojim manželom žalovaným v 3. rade, nakoľko tvrdí, že darovacia zmluva zavkladovaná pod V- 4259/2021, zo dňa 08.04.2021, predmetom ktorej je spoluvlastnícky podiel o veľkosti 1 k nehnuteľnosti je neplatná, v zmysle ustanovenia §39 OZ. Súd platnosť tejto zmluvy skúmal v rámci inštitútu tzv. predbežnej otázky. Žalobkyňa naliehavý právny záujem na určení vlastníckeho práva preukazovala tým, že tento je daný nesporne, keďže bez určenia vlastníckeho práva súdom žalobkyňa nebude môcť vykonávať svoje vlastnícke práva, a len rozhodnutie súdu môže byť podkladom pre vykonanie zmeny zápisu v katastrí nehnuteľností.

47. Naliehavosť právneho záujmu, predpokladaná citovaným zákonným ustanovením, nachádza svoje vyjadrenie v petíte, ktorý žalobkyňa vo svojej žalobe zvolila. V zásade je naliehavý právny záujem daný v prípade, keď sa nemožno domáhať priamo plnenia a ak právne postavenie žalobkyne by bez takéhoto určenia bolo neisté. Naliehavý právny záujem na určení je daný vtedy, ak je tu aktuálny stav objektívnej právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným, ktorý je ohrozením žalobcovho právneho postavenia a ktorý nemožno iným právnym prostriedkom odstrániť; nezáleží na tom, ako táto neistota vznikla. Posúdenie naliehavého právneho záujmu je otázkou právnej kvalifikácie rozhodných skutočností tých pomerov (vzťahov), ktoré sú ohrozené neistotou, a teda nebezpečenstvom budúceho porušenia právnych povinností iných subjektov. V danom prípade súd mal preukázanú danosť naliehavosti právneho záujmu na určení vlastníctva odstránením právnej neistoty v právnom postavení žalobkyne, či je alebo nie je vlastníčkou predmetnej nehnuteľnosti. Naliehavý právny záujem žalobkyne súd skúmal so zreteľom na individuálne okolnosti prípadu, najmä so zreteľom na cieľ sledovaný podaním určovacej žaloby a konečný zmysel navrhovaného rozhodnutia.

48. Ako už bolo uvedené vyššie, súd sa prejudiciálne zaoberal otázkou určenia platnosti, resp. neplatnosti - darovacej zmluvy zo dňa 05.02.2021, uzatvorenej medzi žalobkyňou a žalovaným v 3 rade ako darcami, a žalovanými v 1 a 2 rade ako obdarovanými.

49. Podľa § 38 ods. 1 OZ je neplatný právny úkon, pokiaľ ten, kto ho urobil, nemá spôsobilosť na právne úkony.

50. Podľa ust. § 38 ods. 2 OZ je takisto neplatný právny úkon osoby konajúcej v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou.

51. V danom prípade súd skúmal právny vzťah medzi účastníkmi, jeho vznik a obsah, pričom vychádzal z charakteru právneho postavenia účastníkov konania, najmä žalobkyne. Súd mal preukázané, že žalobkyňa trpela a trpí duševnou poruchou a to syndrómom závislosti od alkoholu, Wernickeho encephalopathiou (alkoholovou) s Korsakovovou demenciou a polyneuropatiou a poruchou hybnosti ethyltoxickou. Z vyššie uvádzaného znaleckého posudku vypracovaného na žalobkyňu vyplýva, že ochorenie je trvalého rázu a nie je možné predpokladať zlepšenie zdravotného stavu žalobkyne. Žalobkyňa v dôsledku svojho psychického stavu nie je vôbec schopná spravovať svoje záležitosti, nie je schopná samostatne robiť právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom. Duševný stav žalobkyne si vyžiadal obmedzenie spôsobilosti na právne úkony v oblasti samostatne robiť právne úkony, posúdiť ich zmysel a význam, vystupovať pred štátnymi a správnymi orgánmi, ovládať svoje konanie a posúdiť jeho následky, hospodáriť so svojim majetkom, rozhodovať o svojej liečbe, zaobstarať si svoje potreby a vybavovať si svoje záležitosti, nie je schopná nakladať s finančnými prostriedkami, keďže reálnu hodnotu peňazí nepozná a nevedomuje. Takýto duševný stav žalobkyne trvá približne od roku 2004, kedy bol urobený prvý lekársky záznam o Korsakovovej demencii od U.. U.. Čiže súd mal preukázané, že takýto nepriaznivý duševný stav žalobkyne trval aj v období keď bol uzatvorená darovacia zmluva (05.02.2021).

52. Ako súd zistil zo stránky https://cs.wikipedia.org/wiki/Korsakovova_psychóza, také amnestický syndrom, či Meynertova amence je neurologické duševní onemocnění zapříčiněné organickým poškozením mamilárních tělísek a thalamu, především tzv. Papezova okruhu, z čehož vyplývá hluboké narušení krátkodobé paměti (Anterográdní amnézie), která je následovně kompenzována konfabulacemi. Nejčastěji se tento syndrom rozvíjí pro závažný nedostatek vitamínu B1 (Thiamin), a nejobvykleji se rovněž vyskytuje mezi jedinci, již jsou závislí na alkoholu (občas nasedá na delirium tremens), či trpí dlouhodobou podvýživou, přičemž výskyt této choroby je celkem vzácný. Příčinností často bývají i neuroinfekce, poškození mozku, tumory III. komory mozkové, otrava rtuťí, paralytické onemocnění, či demence, které vedou k narušení výměny thiaminu, či poškodí mamilární tělíska. Její podstatou je závažná vada krátkodobé paměti, a to především v oblastech vstřípivosti (Schopnosti zapamatování) a také zachování dřívějších vzpomínek a znalostí z blízké minulosti. Tyto paměťové mezery poté pacient zaměňuje s rozličnými smyšlenými příběhy a zážitky, které mají bludnou povahu, tzn. že jim sám nevyvratitelně věří; I tyto konfabulace jsou ovšem ve velmi krátkém období pacientem zapomenuty a postižený jedinec tak k jedné události, bude přikládat nové a nové, smyšlené vzpomínky. Tato dezorientace v čase obvykle vyúsťuje v apatii, anhedonii a může vyústit až v obraz trvalého poškození intelektu, které většinou budí dojem Alzheimerovy nemoci. Poměrně časté jsou i bolestivé polyneuritidy a halucinatorní zážitky.

53. Na základe vykonaného dokazovania súd v konaní mal preukázané, že zmluva o darovaní nehnuteľnosti zo dňa 05.02.2021, bola uzatvorená zo strany žalobkyne v duševnej poruche, ktorá ju robí na tento právny úkon neschopnou. Na podklade takto uzatvorenej darovacej zmluvy nemohlo dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva zo žalobkyne na žalovaných v 1 a 2 rade. Súd mal mnohými lekárskymi správami preukázané, že žalobkyňa trpela duševnou poruchou, ktorá ju robila neschopnou robiť takého a podobné právne úkony neschopnou už dávno predtým ako bola uzatvorená darovacia zmluva.

54. S ohľadom na uvedené, keď súd prejudiciálne ustálil, že posudzovaná darovacia zmluva je neplatná, žalobe o určenie vlastníckeho práva žalobkyne a žalovaného v 3 rade k predmetným nehnuteľnostiam vyhovel a rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie, nakoľko sa strany sporu vzdali práva podať odvolanie.